

బెండ

మన రాష్ట్రంలో బెండ షుమారుగా 29,315 హెక్టార్ల విస్తీర్ణంలో 4,39,725 టన్నుల ఉత్పత్తితో సాగుచేయబడుతున్నది.

వాతావరణం : వేడి వాతావరణం అనుకూలం. అతి చల్లని వాతావరణం పంట పెరుగుదలకు ప్రతికూలం. అందువలన ఈ పంట వర్షాకాలం మరియు వేసవి కాలంలో పండించటానికి అనుకూలమైనది.

నేలలు : సారవంతమైన నీరు ఇంకెడి తేలికపాటి నేలలు, మురుగు నీరు పోయే సౌకర్యంగల తేలికపాటి నల్లరేగడి నేలలు అనుకూలం.

విత్తే సమయం : వర్షాకాలపు పంటను జూన్ నుండి జూలై వరకు, వేసవి పంటను జనవరి రెండవ పక్షం నుండి ఫిబ్రవరి చివరి వరకు విత్తుకోవచ్చు.

విత్తన మోతాదు : ఎకరాకు వర్షాకాలపు పంటకు 4-6 కిలోలు, వేసవి పంటకు 7-8 కిలోలు, సంకరజాతి రకాలకు 2-2.5 కిలోల విత్తనం కావాలి.

రకాలు

రకం	గుణగణాలు	దిగుబడి (ట/ఎకరాకు)
పర్భని క్రాంతి	కొమ్మలు వేయకుండా బలంగా పెరిగే మొక్క. ఆకులు ముదురాకుపచ్చ రంగులో ఉంటాయి.	4-4.5
అర్క అనామిక	విత్తిన 55 రోజుల్లో కాపుకొస్తుంది. శంఖు రోగాన్ని కొంత వరకు తట్టుకోగలదు. కాయలు ముదురాకుపచ్చగా వుండి మధ్యస్థంగా ఉంటాయి.	4-5
అర్క అభయ	అర్కఅనామిక రకాన్ని పోలి ఉండి, శంఖు రోగాన్ని బాగా తట్టుకొంటుంది.	4-5

పై రకాలన్నీ 85-90 రోజుల పంటకాలాన్ని కలిగి ఉంటాయి.

సంకరజాతి కోవకు చెందిన వర్ష విజయ్, విశాల్, నాథ్ శోభ, మహికోహైబ్రిడ్ నెం. 6, 7, 8, 10, ప్రియ, సుప్రియ, ఐశ్వర్య, మిస్టిక్, యస్ 7109, తులసి, రకాలను మరియు ఎగుమతికి అనువైన పంజాబ్ పద్మిని, వర్ష విశాల్, నాథ్ శోభ రకాలను కూడ సాగుచేసుకోవచ్చు.

విత్తనం - విత్తేపద్ధతి : నేలను 4-5 సార్లు బాగా దున్నాలి. వర్షాకాలపు పంటను 60 సెం.మీ. ఎడంతో బోదెల మీద 30 సెం.మీ. దూరంలో విత్తుకోవాలి. వేసవి కాలపు పంటను, నేలను మళ్లగా చేసి వరుసల మధ్య 45 సెం.మీ., మొక్కల మధ్య 15-20 సెం.మీ. దూరం ఉండేటట్లు విత్తుకోవాలి. విత్తిన వెంటనే నీరుపెట్టి తర్వాత 4-5 రోజులకు రెండవ తడి నీరుఇవ్వాలి. పాదుకు ఒక మొక్క ఉంచి మిగిలినవి తీసివేయాలి.

విత్తన శుద్ధి : కిలో విత్తనానికి 5 గ్రా. ఇమిడాక్లోప్రిడ్ తో తర్వాత 4 గ్రా. ట్రైకోడెర్మా విరిడితో కలిపి విత్తనశుద్ధి చేయాలి.

ఎరువులు : చివరి దుక్కిలో ఎకరాకు 6-8 టన్నుల పశువుల ఎరువును వేసి బాగా కలియదున్నాలి. 24 కిలోల భాస్వరం మరియు పొటాష్ నిచ్చే ఎరువులను కూడా ఆఖరిదుక్కిలో వేయాలి. 48 కిలోలనిచ్చే నత్రజని ఎరువును 3

సమభాగాలుగా చేసి 1/3వ వంతు ఆఖరి దుక్కిలో, మిగిలిన 2/3వ వంతును 2 భాగాలుగా విత్తిన 30వ మరియు 45వ రోజున వేయాలి. సంకరజాతి రకాలకు ఎరువుల మోతాదు సుమారు 50 శాతం పెంచవేయాలి.

కలుపు నివారణ, అంతరకృషి : పెండిమిథాలిన్ 30% ఎకరాకు 1.2 లీ. చొప్పున విత్తిన వెంటనే గాని మరుసటి రోజునగాని పిచికారి చేయాలి. విత్తిన 25, 30 రోజులప్పుడు గొర్రు లేదా గుంటకతో అంతరకృషి చేయాలి. వర్షాకాలంలో మట్టిని ఎగదోసి బోదెలు సరిచేయాలి.

పంటపూత దశలో లీటరు నీటికి 10 గ్రా. యూరియా కలిపి పిచికారి చేయడం ద్వారా 20-25% నత్రజని ఆదాతోబాటు అధిక దిగుబడిని పొందవచ్చు. అలాగే లీటరు నీటికి 5 మి.గ్రా. సూక్ష్మపోషక పదార్థాల మిశ్రమాన్ని కలిపి పిచికారి చేయడం ద్వారా కూడా అధిక దిగుబడిని పొందవచ్చు.

నీటి యాజమాన్యం : వర్షాకాలపు పంటకు సకాలంలో వర్షాలు రాకపోతే 7-8 రోజులకొకసారి నీరుపెట్టాలి. వేసవి పంటకు ప్రతి 4-5 రోజులకొకసారి నీరు పెట్టాలి.

ససక్రణ

పురుగులు

మొవ్వు మరియు కాయతొలుచు పురుగు : ఈ పురుగు నాటిన 30 రోజుల నుండి కోతదశ వరకు ఆశిస్తుంది. మొక్క పెరుగుదల దశలో మొవ్వును, పూత, కాతదశలో కాయలను తొలిచి నష్టం కలిగిస్తుంది. దీని నివారణకు పురుగు ఆశించిన కొమ్మలను పురుగు ఆశించిన ప్రాంతం నుండి ఒక అంగుళం క్రిందకి తుంచాలి. లీటరు నీటికి కార్బురిల్ 3 గ్రా. లేదా క్వినాల్ఫాస్ లేదా ప్రాఫెనోఫాస్ లేదా ఎండోసల్ఫాన్ 2 మి.లీ. కలిపి 10 రోజుల వ్యవధిలో రెండుసార్లు కాయలు కోసిన తరువాత పిచికారి చేయాలి. పంట కాపుకు రాని దశలో థయోడికార్బ్ 1 గ్రా. లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారి చేయాలి.

దీపపు పురుగులు : ఆకుపచ్చ రంగులో వుండే చిన్న, పెద్ద పురుగులు ఆకుల అడుగు భాగాన చేరి రసాన్ని పీల్చి పంటకు నష్టాన్ని కలుగ చేస్తాయి. ఆకులు పైకి ముడుచుకొని పోయి, పండుబారి రాలిపోతాయి. వీటి నివారణకు లీటరు నీటికి మిథైల్ డెమెటాస్ 2 మి.లీ. లేదా డైమిథోయేట్ 2 మి.లీ. లేదా ఫిప్రోనిల్ 2 మి.లీ. కలిపి పిచికారి చేయాలి.

ఎర్రసల్లి : పంట చివరిదశలో చిన్న, సన్నని ఎర్ర పురుగులు ఆకుల అడుగు భాగాన చేరి, ఎక్కువ సంఖ్యలో రసాన్ని పీల్చి వేయడంవల్ల ఆకులు తెల్లగా పాలిపోయి పండుబారుతాయి. దీని నివారణకు లీటరు నీటికి నీటిలో కరిగే గంధకపు పొడి 3 గ్రా. లేదా డైకోఫాల్ 5 మి.లీ. కలిపి పిచికారి చేయాలి.

తెల్లదోమ : పంటలో పూతకు ముందు చిన్న, పెద్ద పురుగులు ఆకుల అడుగు భాగాన చేరి రసాన్ని పీల్చి వేయడంవల్ల ఆకులు పసుపు రంగులోకి మారుతాయి. ఇవి శంఖురోగాన్ని వ్యాప్తి చెందిస్తాయి. దీని నివారణకు లీటరు నీటికి డైమిథోయేట్ 2 మి.లీ. కలిపి 10 రోజుల వ్యవధిలో 2 సార్లు పిచికారి చేయాలి. తీవ్రదశలో ఎసిఫేట్ 1.5 గ్రా. లీటరు నీటికి చొప్పున కలిపి పిచికారి చేయాలి. పొలంలో అక్కడక్కడ పసుపు రంగు దబ్బాలకు గ్రీజు గానీ, అమడుం గానీ పూసి తెల్లదోమలను ఆకర్షింపచేసి నాశనం చేయాలి.

తెగుళ్ళు

బూడిద తెగులు : ఆకులపైన మరియు అడుగు భాగాన బూడిద వంటి పొడిచే కప్పబడి ఉంటాయి. తేమ తక్కువగా ఉండే పొడి వాతావరణంలో తెగులు తీవ్రత ఎక్కువగా ఉంటుంది. తెగులు ఉధృతి ఎక్కువైతే ఆకులు పచ్చబడి రాలిపోతాయి. దీని నివారణకు లీటరు నీటికి 3 గ్రా. నీటిలో కరిగే గంధకపు పొడి లేదా 1 మి.లీ. డైనోకాప్ లేదా 2 మి.లీ. హెక్సాకోనజోల్ కలిపి పిచికారి చేయాలి.

శంఖు/పల్లాకు తెగులు (వై.వి.యం.వి.) : తెగులు సోకిన ఆకుల ఈనెలు పసుపు రంగుకి మారి, కాయలు గిడసబారి, తెల్లగా మారిపోతాయి. దీని నివారణకు తెగులును తట్టుకొనే అర్కఅనామిక, అర్కఅభయ రకాలను విత్తుకోవాలి. లీటరు నీటికి 2 మి.లీ. డైమిథోయేట్ లేదా 1.5 గ్రా. ఎసిఫేట్ కలిపి పిచికారి చేయడం ద్వారా తెగులును వ్యాప్తి చేసే తెల్లదోమను అరికట్టవచ్చు. వర్షాకాల పంటను జూలై 15కు ముందుగా విత్తటం ద్వారా ఈ తెగులును కొంత వరకు నివారించవచ్చు.

ఎండు తెగులు : మొలక దశలో మొక్కలు మొత్తం కొద్ది సమయంలోనే ఎండిపోయి చినిపోతాయి. దీని నివారణకు విత్తనశుద్ధిలో చెప్పబడిన విధంగా విత్తనశుద్ధి చేయాలి. మొక్కల మొదళ్ళ వద్ద కాపర్ ఆక్సిక్లోరైడ్ 3 గ్రా. లీటరు నీటికి కలిపిన ద్రావణాన్ని పోయాలి. వేప పిండిని ఎకరానికి 100 కిలోల చొప్పున దుక్కిలో వేయాలి. పంట మార్పిడి పాటించాలి.

పంటల వరుస క్రమం : బెండ-అలుగడ్డ-టమోటా; బెండ-పాలకూర-పుచ్చకాయ; బెండ-ముల్లంగి-కాలీఫ్లవర్-కీరదోస; బెండ-టమోటా-తోటకూర; బెండ-అలుగడ్డ-సజ్జ క్రమంలో పంట మార్పిడిని పాటించాలి.

కోతకోయటం : విత్తిన 45-50 రోజులకు మొదటి కోతకొస్తుంది. తప్పనిసరిగా ప్రతి 2-3 రోజులకొకసారి కోతకోయాలి.

దిగుబడి : ఎకరాకు వర్షాకాలపు పంటకు 3-4 టన్నులు, వేసవి పంటకు 2-2.5 టన్నుల దిగుబడి వస్తుంది.

బెండలో సమగ్ర సస్యరక్షణ : కిలో విత్తనానికి 5 గ్రా. చొప్పున ఇమిడాక్లోప్రిడ్ (గౌచ్) మందును వాడి విత్తనశుద్ధి చేయాలి. ఒక ఎకరాకు 100 కిలోల చొప్పున వేప పిండిని దుక్కిలో వాడాలి. కాయతొలుచు పురుగుల ఉనికిని గమనించేందుకు లింగాకర్షణ బుట్టలను ఎకరానికి నాలుగు చొప్పున అమర్చుకోవాలి. ఎకరానికి నాలుగు చొప్పున పసుపురంగు పూసిన రేకులకు ఆముదం/గ్రీను పూసిపెట్టి తెల్లదోమను ఆకర్షింపజేయాలి. ఎకరాకు 20,000 చొప్పున ట్రైకోగ్రామా బదనికలను పూతదశలో వారానికి ఒకసారి చొప్పున నాలుగుసార్లు విడుదల చేయాలి. విడుదల సమయంలో పురుగు మందులు వాడరాదు. హెచ్.ఎస్.పి.వి., యస్.ఎస్.పి.వి.ని ఎకరాకు 250 లార్బాలకు సమానమైన వాటిని పిచికారి చేయాలి.

రసం పీల్చే పురుగుల నివారణకు ఫాసలోన్, ఫిప్రోనిల్, డైమిథోయేట్ మందుల్లో ఏదైనా ఒక మందును లీటరు నీటికి 2 మి.లీ.ల చొప్పున కలిపి పిచికారి చేయాలి. తెల్లదోమ నివారణకు 1.5 గ్రా. ఎసిఫేట్ను 1 లీ. నీటికి చొప్పున కలిపి పిచికారి చేయాలి. కాయతొలుచు పురుగుల నివారణకు ఎండోసల్బాన్ 2 మి.లీ. లేదా కార్బరిల్ 3 గ్రా. లేదా ప్రాఫెనోఫాస్ 2 మి.లీ. ఒక లీటరు నీటికి చొప్పున కలిపి పిచికారి చేయాలి.

బెండ, వంగ, టమాట మొదలగు కూరగాయల సాగుపై మరిన్ని వివరాలకు సంప్రదించాల్సిన చిరునామా :

“ప్రిన్సిపల్ సైంటిస్ట్ (హార్టికల్చర్), కూరగాయల పరిశోధనా స్థానం, రాజేంద్రనగర్, హైద్రాబాద్ - 500 030”
ఫోన్ నెం. 040-24018016 లేదా 040-24015011 ఎక్స్టెన్షన్ - 416

